

'Sportvis-
sers hebben een
bevoorrechte posi-
tie: die snappen hoe
mooi en belangrijk
de onderwater-
natuur is'

WILDERNIS ONDER WATER

Bekijk de trailer op
www.sportvisserij nederland.nl

WILDERNIS ONDER WATER

“De mooiste natuur van Nederland vind je onder de waterspiegel”, zegt tv-producent Leontine van de Stadt. Deze pracht is vanaf begin volgend jaar te zien in de serie *Wildernis onder Water*. De EO zendt die vanaf 6 januari op vrijdagavond om 19:20 uur zes weken lang uit op NPO2.

TEKST: JORAN BAL > BEELD: JANNY BOSMAN & NIELS ROZA

Een lans breken voor de onderwaternatuur en de blinde vlek voor al het moois onder water laten verdwijnen door dit in al haar pracht te laten zien. Dat is volgens Van de Stadt het doel van de zesdelige televisieserie *Wildernis onder Water*. “De natuur onder de waterspiegel is een mysterie waar we maar weinig van weten. Er valt nog zoveel te ontdekken in dit wonderlijke landschap.” De reden daarvoor is dat hetgeen onder water zit heel erg lang vergeten is geweest. “De waternatuur was altijd een ondergeschoven kindje. Kijk bijvoorbeeld naar hoe gemakkelijk die is opgegeven bij de afsluiting van de Zuiderzee en de aanleg van de Deltawerken. Daardoor is de Nederlandse waternatuur ernstig verstoord geraakt.”

LAATSTE WILDERNIS

Ondanks dat menselijk ingrijpen voor verstoring heeft gezorgd, is de natuur onder water de laatste wildernis in Nederland – aldus het persbericht dat de zesdelige serie aankondigt. “Die quote las ik ooit eens in een artikel in *Hét Visblad* en is me altijd bijgebleven”, zegt Van de Stadt als ze de naam van de televisieserie toelicht. “Onder water vind je nog echte rovers zoals snoeken en meervallen, verrassend veel zeldzame planten en tal van bijzondere dieren. Die oerwildernis kom je boven water vrijwel niet meer tegen in ons land.” Aangezien maar weinig mensen weten wat er onder de waterspiegel leeft, ontstond het idee om die natuurlijke rijkdom in beeld te brengen. “Zodat er meer kennis komt over al dat

moois, en wat er nodig is om dit te behouden en waar nodig te herstellen.”

NIEUWSGIERIGHEID

Het idee voor *Wildernis onder Water* ontstond bij het maken van de serie *Natuur in de Stad*. Van de Stadt: “Mede doordat sportvissers toen zo mooi vertelden over wat er allemaal onder water leeft, werd mijn nieuwsgierigheid en liefde voor het onderwaterleven gewekt. Vervolgens vroegen we ons af of we niet eens onder water konden filmen.” Een praktisch probleem was dat het toentertijd voor gewone televisiemakers bijna niet mogelijk was om onder water te filmen. “Dit was zo ingewikkeld dat slechts enkele filmers goede onderwaterbeelden konden maken. Je moest namelijk de techniek beheersen, de juiste apparatuur hebben en de plekken kennen waar het te doen is.”

ANDERE DYNAMIEK

Het idee liet Van de Stadt echter niet los en na de nodige voorbereidingen begon ze in 2014 met de research voor *Wildernis onder Water*. De opnames startten begin 2016 – dat betrof steevast lange draaidagen. “Je bent met twee filmploegen op stap: een voor boven water, en een voor onder water. Daarbij kost het veel tijd, moeite en pi-

onierswerk om mooie beelden te schieten.” Onder water heerst een heel andere dynamiek dan op het land. “Het is een wereld met verschillende typen landschappen die je niet kent. Dat maakt het mysterieus en verrassend. Waar moet je op letten en wat zie je nu eigenlijk?” Ook de filmtechniek is wezenlijk anders. “In plaats van een vast camerastandpunt, maak je onder water een reis. Je zwemt langzaam met je onderwerp mee en kijkt recht vooruit – haast alsof je zelf een vis bent.”

ZES THEMA'S

Toch is het niet alleen vis die voor de camera komt. “Zelf zou ik het liefst zes afleveringen over vis hebben gemaakt, maar dat vond de EO niet zo'n goed idee”, lacht Van de Stadt. Daarom werd er per aflevering gekozen voor een thema. Zo komen achtereenvolgens de winter, routes onder water, riviermondingen, de beek, veenplas en onderwaternatuur met mensenhanden gemaakt aan bod. “Van grote natuurgebieden als de IJsselmeerkusten van Friesland, de oude poldergebieden in Midden-Delfland, de veenplassen van Nieuwkoop tot de Hofvijver in Den Haag: onder water is het landschap steeds anders dan je denkt. En overall is iets nieuws te ontdekken; zelfs in de Rotterdamse havens of het slootje om de hoek.”

Onderwaterfilmer Robert Hughan in actie tijdens de opnamen van *Wildernis onder Water*.

INFORMATIEF

Nieuw is ook dat *Wildernis onder Water* de eerste televisieserie is die helemaal draait om de natuur onder water. En deze gaat daarbij volgens Van de Stadt meer de diepte in dan een soortgelijke film als *Holland, Natuur in de Delta*. “Die laatste schetste meer een sfeerbeeld, terwijl de serie die wij hebben gemaakt vooral meer uitleg geeft over hoe het leven onder water zich voltrekt.” Daarvoor wendde de producenten zich tot verschillende deskundigen, waaronder die van Sportvisserij Nederland. “Dat is een van de kennisinstellingen op het gebied van vis en water. Door middel van gesprekken met experts hebben we veel kennis vergaard. De serie is mede door de ondersteuning van Sportvisserij Nederland heel informatief geworden.”

SPORTVISSERS

Hoewel er niet wordt gevestigd, komen er ook sportvissers voor in de serie. “Die kwamen we tegen op hele bijzondere plekken en rare tijdstippen. Bijvoorbeeld als ze in het holst van de nacht meehielpen bij tellingen in het kader van vismigratie. Fantastisch, die betrokkenheid bij en zorg voor de natuur”, zegt Van de Stadt. Zo volgen de camera's in de aflevering 'Een spectaculaire reis' twee sportvissers die betrokken zijn bij monitoringsprojecten om vismigratie te bevorderen. “Die mannen helpen om de vis sluisen en gemalen te laten passeren zodat ze hun paai- en opgroeigebieden kunnen bereiken. We volgen die vissen op hun weg door ons land.”

BEVOORRECHT

Sportvissers hebben sowieso een bevoorrechte positie, meent Van de Stadt. “De natuur onder water is iets waar we allemaal nieuwsgierig naar zijn. Heel veel mensen werpen toch altijd snel even een blik in het water om te kijken of daar iets te zien is. De sportvisser doet dat uiteraard ook, maar die snapt vanuit zijn passie echter al hoe mooi en belangrijk de natuur onder de waterspiegel is. Door zijn achtergrond en ervaring weet die wat de vis doet en hoe die leeft. Eigenlijk is sportvissen dat ouderwetse gevoel van een ontdekkingstocht aan de waterkant, maar dan met een hengel in plaats van een schepnetje.”